

Nummer 238, maart/april 2009

Extra

In dit nummer van het Infobulletin besteden we onder het kopje **Korting op jeugdzorg** gericht aandacht aan alle perikelen rond de mogelijke korting op het bedrag dat Limburg ontvangt ten behoeve van de uitvoering van de jeugdzorg.

Statenconferentie “De Limburgse jeugdzorgparadox: minder kinderen, meer jeugdzorg.”

Provinciale Staten van Limburg organiseren op **vrijdag 10 april van 13.30 tot 15.30 uur** een symposium in de Statenzaal van het Gouvernement te Maastricht over het mogelijke nieuwe verdeelmodel in de jeugdzorg. Er zullen leden van de Tweede Kamer aanwezig zijn om te luisteren naar overwegingen en argumenten die een rol spelen bij het realiseren van een adequaat jeugdzorgaanbod in Limburg.

De vraag naar jeugdzorg in Limburg is relatief hoog. Interessant is welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen. De Provincie Limburg heeft via de PRV een onderzoek laten verrichten door het bureau APE naar de factoren die de vraag naar jeugdzorg in Limburg beïnvloeden.

Na een presentatie van het onderzoeksrapport door Prof. W. Groot vindt er een discussie plaats met deskundigen en genodigden die op een of andere wijze actief betrokken zijn met het welzijn en de gezondheid van de jeugd en hulpverlening aan jeugdigen. **U bent van harte welkom!**

In dit nummer:

Financiering jeugdzorg

Scp-model ‘knoeiwerk’

Wachlijsten jeugdzorg

Evaluatie wet gestart

Gezinshuizen

Aanpak kindermishandeling

Integrale indicatiestelling

Ouderschapsplan

Jongerenprojecten

Agressieregulatie op de werkvloer

Korting op jeugdzorg

Op basis van een rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau heeft de Commissie Financiering Jeugdzorg een advies gegeven over de financiering van de jeugdzorg vanaf 2010. Zowel de MO-groep als de Provincie Limburg hebben vervolgens op dit voorstel gereageerd. De Provincie heeft hiertoe vooraf nog een aanvullend onderzoek laten doen naar de kwaliteit van het onderzoek van het SCP.

Hieronder treft u –in chronologische volgorde- informatie aan over de diverse rapporten, adviezen en standpunten die tot op dit moment zijn uitgebracht, c.q. ingenomen:

SCP: sterke stijging van behoefte aan jeugdzorg verwacht

Rapport 'De jeugd een zorg, een ramings- en verdeelmodel van de provinciale jeugdzorg 2007'

Het aantal gebruikers van ambulante jeugdzorg zal in de periode 2006-2011 volgens de ramingen jaarlijks met 10% toenemen. Ook voor de pleegzorg valt een stijging te verwachten (2% per jaar). In diezelfde periode wordt een daling verwacht van het aantal gebruikers van dagbehandeling van 2% per jaar en van residentiële zorg van ruim 2,5%.

Vijf risicofactoren zijn van invloed op het ontstaan van problematische jeugdsituaties. Dergelijke situatie doen zich meer voor bij jongens dan bij meisjes, meer bij kinderen met een gemiddeld lage opleiding dan bij kinderen met een gemiddeld hoge opleiding, meer bij kinderen uit een eenoudergezin, meer bij kinderen met een niet westerse allochtone achtergrond en meer bij kinderen uit gezinnen met een laag inkomen.

Dit zijn enkele conclusies uit de SCP-publicatie *De jeugd een zorg, een ramings- en verdeelmodel van de provinciale jeugdzorg 2007*. In het rapport, onder redactie van drs. John Stevens, geven acht SCP-onderzoekers een beeld van de huidige en toekomstige vraag naar provinciaal gefinancierde jeugdzorg en de diensten van het Advies- en

Meldpunt Kindermishandeling (AMK), op basis van een eerder door het SCP ontwikkeld ramingsmodel. Aandacht wordt besteed aan de rol van risicofactoren en demografische ontwikkelingen en voorts de regionale verdeling van de zorgbehoefte. Het rapport is inmiddels door de Commissie Financiering Jeugdzorg (CFJ) betrokken bij haar advies over de bepaling van de totale hoeveelheid landelijk beschikbare middelen voor de jeugdzorg (macrobudget) en de verdeling van de gelden over de regio's (zie het volgende artikel).

Het ramingsmodel

In het rapport zijn de ramingen voor de provinciale jeugdzorg primair gebaseerd op het gebruik. De ramingen zijn gebaseerd op trendanalyses waarin de latere jaren een grotere rol spelen (een groter gewicht krijgen) dan de eerdere. De keuze voor deze techniek sluit, naast andere dingen, aan bij de invoering van de Wet op de jeugdzorg (Wjz) uit 2005, waarin onder meer de toegang tot de jeugdzorg ingrijpend is gewijzigd.

De uitkomsten van de ramingen tot 2011 worden door het SCP gezien als het resultaat van een inhaalvraag. De toename in de groei markeert in deze optiek eerder een niveaubreuk; verondersteld wordt dat er een grote groep nieuwe gebruikers bij is gekomen, maar dat groei vervolgens weer gelijkenis zal gaan vertonen met de groei uit het verleden.

Alhoewel de ramingen de best mogelijke zijn op dit moment zijn ze met de nodige onzekerheden omgeven. Zo zijn bijvoorbeeld de opvattingen over jeugdzorg en jeugdbeleid veranderd. Er is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor de preventieve kant van de jeugdzorg (vooral bij de gemeenten), waaronder aandacht voor opvoed- en opgroeiondersteuning. Dit zal invloed hebben op de vraag naar en het gebruik van de jeugdzorg, maar wat de invloed hiervan is op de uitkomsten van de ramingen is moeilijk te zeggen. De kwaliteit van ramingen en beschikbaarheid van de gegevens beïnvloedt ook de uitkomsten van de schattingen. Er waren geen datasets beschikbaar die het mogelijk maakten om de behoefte, de vraag en het gebruik van jeugdzorg aan elkaar te koppelen en om hun onderlinge relaties afdoende te meten.

Daarnaast worden de provinciaal gefinancierde jeugdzorg en de diensten van de AMKs geraamd. Er zijn vele vormen van professionele jeugdzorg die in relatie tot elkaar staan. Die verschillende sectoren en diensten zijn onderling verweven en moeten idealiter in verhouding tot elkaar worden gezien maar ook een dergelijke dataset is niet voorhanden.

Het verdeelmodel

In het huidige financieringsstelsel zijn volgens het SCP-rapport twee risicofactoren medebepalend voor de verdeling van de gelden naar de jeugdzorgregio's: is een jeugdige afkomstig uit een eenoudergezin of is de jeugdige van niet-westerse allochtone komaf. Medebepalend omdat een groot deel van de gelden wordt verdeeld op basis van het beschikbare aanbod per regio. Deze studie toont aan dat er extra factoren zijn die een voorspellende waarde hebben op de vraag of er sprake is van een risicojeugdige. Op kindniveau blijken vooral jongens en kinderen in de lagere echelons van het onderwijs een grotere kans te hebben om opvoed- en opgroei problemen te ontwikkelen. Op het gezinsniveau hebben kinderen uit gezinnen met een laag inkomen een grotere kans om problemen te ontwikkelen.

Het SCP-rapport kunt u downloaden op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Commissie Linschoten adviseert over financiering jeugdzorg

De onafhankelijke Commissie Financiering Jeugdzorg, onder voorzitterschap van Robin Linschoten, heeft advies uitgebracht over financiering van de jeugdzorg vanaf 2010.

De commissie is ingesteld door het Ministerie voor Jeugd en Gezin en het Interprovinciaal Overleg om met ingang van 2010 jaarlijks onafhankelijk advies uit te brengen over het benodigde budget voor de provinciale jeugdzorg op basis van ramingen van de verwachte vraag naar jeugdzorg door het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP).

Het rapport van de commissie werd door Linschoten aangeboden aan minister Rouvoet en gedeputeerde Haak-Griffioen, namens het IPO.

De commissie Linschoten concludeert dat de SCP-ramingen verbeterd moeten worden om de vraag naar jeugdzorg beter te kunnen voorspellen. Die verbeterde voorspelling zal nog niet beschikbaar zijn om 2010 te kunnen begroten. Daarom adviseert de commissie om bij de bepaling van het jeugdzorgbudget alleen voor 2010 de groeicijfers van het SCP en de prijsindexatie te hanteren. De CFJ is tegen een open einde financiering, want het vindt dat de hoogte van het macrobudget voor de provinciale jeugdzorg door de politiek moet worden bepaald. Vanaf 2010 krijgen die provincies een budget waarmee ze beter uit de voeten moeten kunnen.

Aanbevelingen

De commissie adviseert Rouvoet en de provincies harde afspraken te maken met de gemeenten. Die moeten met goede hulpverlening voorkomen dat jongeren in de jeugdzorg terechtkomen. De nieuwe Centra voor Jeugd en Gezin moeten hierover vanaf 2012 in de gemeenten de regie voeren.

De commissie pleit verder voor een betere afstemming van de verschillende vormen van specialistische zorg, zoals provinciale jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-LVG. Het Bureau Jeugdzorg is de instantie de integraliteit van de verleende zorg op provinciaal niveau moet bewaken.

De commissie is voorstander van meer prikkels om de doeltreffendheid en doelmatigheid van de jeugdzorg te verhogen. Als een zorgaanbieder aan de Provincie geen inzicht kan bieden in de geleverde prestaties en bereikte effecten, moet dit gevolgen hebben voor de inkooprelatie, stelt de CFJ.

Hulpverleners in de jeugdzorg moeten gegevens over jongeren die ze onder hun hoede hebben meer met elkaar kunnen delen. Ook zouden ze meer inzicht moeten hebben in de zorg die een jongere al eerder heeft gehad. De belemmeringen die rond het delen van informatie tussen casemanagers bestaan, moet snel worden opgeruimd. Hiervoor zijn wettelijke maatregelen nodig die privacy van cliënten niet aantasten, maar wel effectieve zorg mogelijk maken.

Discussie over de ramingen

De werkgevers in de jeugdzorg, verenigd in de MOgroep, bestrijden de raming van Linschoten dat in 2010 bijna 900 miljoen euro omgaat in de jeugdzorg. Volgens de MOgroep komen er meer jongeren in een instelling terecht, terwijl de commissie juist uitgaat van een daling. Onder meer door grotere aandacht voor kindermishandeling zullen meer jongeren in een instelling worden geplaatst.

De Provincie Limburg heeft ernstige bezwaren tegen het gebruik van de resultaten van het SCP-onderzoek voor de landelijke verdeling van de jeugdzorggelden. Een tegenonderzoek legt de zwakke punten van dit onderzoek bloot.

(De reacties van de MO-groep en de Provincie worden nader belicht in de onderstaande artikelen.)

Het advies van de Commissie Financiering Jeugdzorg kunt u downloaden op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

MOgroep: te weinig plaatsen residentiële jeugdzorg in 2010

De Commissie Financiering Jeugdzorg (CFJ) heeft -op basis van de trendberekeningen van het Sociaal Cultureel Planbureau- ook advies uitgebracht over het macrobudget voor de jeugdzorg in 2010. Dit heeft geleid tot een budget van € 895 miljoen voor het zorgaanbod in 2010.

MOgroep Jeugdzorg bestrijdt de ramingen van het SCP en vindt het vastgestelde budget te laag, met name voor de residentiële jeugdzorg. Door onder andere de toegenomen aandacht voor de aanpak van kindermishandeling zal een verder tekort aan residentiële plaatsen ontstaan, waardoor wederom kinderen op de wachtlijst belanden.

Raming SCP te laag

MOgroep Jeugdzorg bestrijdt de ramingen van het SCP. Zo voorziet het SCP een daling van de vraag

naar residentiële zorg. MOgroep Jeugdzorg meent dat er van daling geen sprake is. Zij heeft bij de CFJ aangegeven dat de vraag naar residentiële zorg juist stijgt. MOgroep Jeugdzorg voert hiervoor drie redenen aan:

- de mogelijkheden voor het zinvol inzetten van extra ambulante zorg (in plaats van residentiële zorg) zijn de afgelopen jaren uitgeput;
- maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsmatige consequenties daarvan vragen om meer residentiële zorg, zoals bijvoorbeeld de aandacht voor de aanpak van kindermishandeling (start landelijke campagne in voorjaar 2009);
- de trends van het SCP zijn gebaseerd op gebruikscijfers van jeugdzorg van 1997 tot en met 2006, waarin de nadruk lag op veelal kortdurende, ambulante hulpverlening. In deze periode heeft dan ook een ombouw van residentiële capaciteit naar ambulante zorg plaatsgevonden. Sinds 2007 staat "zorg op tijd en op maat" centraal in het beleid, waardoor meer residentiële zorg wordt ingezet. Deze ontwikkeling is niet meegenomen in de ramingen van het SCP.

Knelpunten

MOgroep Jeugdzorg constateert dat met het vastgestelde budget voor 2010 en een stijgende zorgvraag de residentiële jeugdzorginstellingen in de knel zullen komen. Het tekort aan plaatsen zal wederom zorgen voor oplopende wachtlijsten. MOgroep Jeugdzorg berekent momenteel hoeveel extra geld er nodig is om de stijgende vraag naar residentiële zorg op te vangen. Zij zal dit op korte termijn bekend maken.

MOgroep Jeugdzorg is de brancheorganisatie voor vijftien Bureaus Jeugdzorg, vier Landelijk Werkende Instellingen, 53 zorgaanbieders en zeven Justitiële Jeugdinstellingen. Zij komt op voor de belangen van de branche jeugdzorg door lobby en profilering. Daarnaast voert MOgroep Jeugdzorg onder andere CAO-onderhandelingen, ondersteunt zij de werkgeversfunctie van de leden en initieert zij projecten en onderzoeken.

Scp-model “onverteerbaar”

De Limburgse gedeputeerde voor jeugdzorg mevrouw Wolfs noemt het “onverteerbaar” en “te gek” als het SCP-model wordt gebruikt om het landelijke budget voor de jeugdzorg over de provincies te herverdelen. Zij reageert hiermee op het advies van de Commissie Financiering Jeugdzorg die het SCP-verdeelmodel geschikt vindt om in 2010 met de herverdeling van middelen een begin te maken. Dit terwijl diezelfde commissie over het verdeelmodel zegt dat het verbeterd moet worden. Toepassing van het SCP-verdeelmodel in de huidige vorm heeft voor de Limburgse jeugdzorg desastreuze gevolgen.

Ongeschikt

Volgens mevrouw Wolfs laat het advies van de Commissie Financiering Jeugdzorg (CFJ) zien dat het SCP-model onbetrouwbaar en daarmee ongeschikt is om daarop vanaf 2010 de financiering van de provinciale jeugdzorg te baseren. De gedeputeerde wordt daarin bevestigd door een tegenonderzoek dat zij heeft laten uitvoeren door de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid Limburg. Die concludeert dat het SCP-verdeelmodel onvoldoende rekening houdt met een aantal risicofactoren die de vraag naar jeugdzorg bepaald. Eerder had ook Bureau Cebeon aangegeven het SCP-verdeelmodel onvoldoende te vinden. Cebeon voerde in opdracht van de stadsregio's Amsterdam, Haaglanden en Rotterdam een contraexpertise op het SCP-verdeelmodel uit.

Juridisch

In een brief aan Provinciale Staten heeft mevrouw Wolfs laten weten te onderzoeken of er juridische stappen kunnen worden gezet als de Provincie Limburg door het toepassen van het SCP-verdeelmodel zoveel geld minder krijgt waardoor het het wettelijk verankerde recht op jeugdzorg in deze provincie redelijkerwijs niet meer kan realiseren. Overigens hebben ook vrijwel alle andere provincies en stadsregio's laten weten dat het advies van de CFJ onvoldoende basis biedt om in 2010 al tot herverdeling van de middelen voor de provinciale

jeugdzorg over te gaan. Minister Rouvoet heeft nog geen standpunt op het advies bepaald. Naar verwachting doet hij dat eind april. Op 19 mei 2009 is een Tweede Kamerdebat gepland over het advies van de Commissie Financiering Jeugdzorg en het SCP-verdeelmodel.

Consequenties

In haar brief aan Provinciale Staten zegt mevrouw Wolfs dat de provincies met de minister voor Jeugd en Gezin hebben afgesproken dat hij nagaat wat de financiële consequenties in 2010 voor hem zijn indien herverdeling van het bestaande jeugdzorgbudget met een jaar wordt opgeschoven. De uitkomst daarvan zal het standpunt van de heer Rouvoet over het advies van de Commissie Financiering Jeugdzorg en de vraag of in 2010 al tot een (gefaseerde) herverdeling van middelen moet worden overgegaan mede bepalen. In de (provinciale en interprovinciale) wandelgangen wordt niet uitgesloten dat de minister als ‘tussenoplossing’ voor herverdeling kiest van een déél van de voor de provinciale jeugdzorg beschikbare middelen.

Fracties

De negen fracties in het Limburgs Parlement hebben laten weten het SCP-model af te wijzen. In een verklaring geven zij unaniem aan een korting van 25% op het Limburgse jeugdzorgbudget niet te kunnen accepteren. “Dat betekent allereerst en als allerbelangrijkste dat kinderen die zorg nodig hebben, die niet meer krijgen. Het betekent ook dat gekwalificeerd personeel dat we zo broodnodig hebben, moet worden ontslagen. En op termijn betekent dat een heel vette rekening voor de Limburgse samenleving”. Provinciale Staten van Limburg zeggen “in gezamenlijkheid” aan de slag te gaan “tegen bezuinigingen in de jeugdzorg in deze provincie en voor een hogere uitkering voor jeugdzorg in alle provincies”. In dit kader hebben Provinciale Staten voor 10 april 2009 een symposium georganiseerd.

Een filmische impressie van de opvattingen van onder andere gedeputeerde mevrouw Wolfs over het SCP-verdeelmodel wordt gegeven op www.limburg.nl > webtv > klik voor meer webtv > nieuwe verdeling jeugdzorggeld.

Scp-model “knoeiwerk”

Het nieuwe verdeelmodel voor de provinciale jeugdzorg dat het Sociaal Cultureel Planbureau heeft ontwikkeld berust op een wankel statistische basis, bevat een groot aantal onvolkomenheden en negeert gezondheidsfactoren als risico voor jeugdzorg. Vanwege zijn ondeugdelijkheid en onbetrouwbaarheid is het daarom in zijn huidige vorm ongeschikt als verdeelmodel. Dat concludeert de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid Limburg op basis van een analyse van Bureau APE uit Den Haag. De Provincie Limburg had zijn onafhankelijk adviesorgaan voor de volksgezondheid gevraagd het SCP-verdeelmodel te beoordelen.

Prullenmand

Bij de presentatie van het rapport ‘Analyse van het SCP-verdeelmodel voor de jeugdzorg’, liet de voorzitter van Provinciale Raad voor de Volksgezondheid, de heer professor Groot weten dat het rapport volstrekt beneden de maat is. “Het is echt knoeiwerk wat het SCP geleverd heeft. Ik vind het wel schokkend dat het SCP desondanks heeft besloten dit verdeelmodel naar buiten te brengen, temeer daar het een onderzoek is waar grote maatschappelijke belangen mee zijn gemoeid. Ik zou zeggen, stop het model zo snel mogelijk in de prullenmand”, aldus de heer Groot, tevens hoogleraar gezondheidseconomie bij de Universiteit van Maastricht en lid van de landelijke Raad voor de Volksgezondheid.

Representativiteit

Volgens de onderzoekers heeft het SCP zijn verdeelmodel gebaseerd op steekproefgegevens. De omvang en de representativiteit van deze steekproef is te beperkt en daardoor onvoldoende representatief om aan de gebruikelijke eisen van een verdeelmodel te voldoen. In totaal zijn er slechts 400 kinderen van de 2.620 ondervraagde kinderen als probleemkinderen aangemerkt. Van die 400 kinderen heeft het SCP er ruim 20% willekeurig als

probleemkind bestempeld. Dat is een veel te wankel statistische basis voor een verdeelmodel, omdat onvoldoende recht wordt gedaan aan regionale omstandigheden. Het gevaar is levensgroot dat de gevonden verbanden tussen probleemkinderen en risicokenmerken niet valide zijn, zeggen de onderzoekers.

Gezondheid

In het SCP-verdeelmodel ontbreekt de (psychische) gezondheid van ouders en kinderen als verdeelmaatstaf. Provincies met een relatief ongezonde bevolking, zoals Limburg, krijgen daardoor in het verdeelmodel te maken met een budgetkorting. Uit de analyse van Bureau APE blijkt dat de toevoeging van factoren zoals psychische klachten bij ouders, kinderen en jongeren, chronische aandoeningen bij hen, lage opleiding bij de ouders én westerse allochtonen het verdeelmodel substantieel verbetert. In het SCP-verdeelmodel wordt het grootste deel van de middelen verdeeld via het aandeel niet-westerse allochtonen. De onderzoekers vinden dit “moeilijk verdedigbaar” omdat deze groep juist een gering beroep doet op jeugdzorg.

Achterstandswijken

Volgens de onderzoekers heeft het SCP geen rekening gehouden met cumulatie van problemen in achterstandswijken. “Deze cumulatie van problemen is een belangrijke determinant van een beroep op jeugdzorg”, zeggen zij, mede omdat jongeren in dat geval meer dan gemiddeld met psychosociale problemen kampen. In het onderwijs wordt daarmee via de zogenoemde impulsgebieden wel rekening gehouden. “Het is opvallend dat in het verdeelmodel voor de jeugdzorg de aanwezigheid van dergelijke impulsgebieden ontbreekt, hoewel het om een vergelijkbare problematiek gaat als in het onderwijs”. Dit pakt volgens de onderzoekers (onterecht, red.) negatief uit voor regio’s waar de problemen vooral bij autochtonen of westerse allochtonen cumuleren. Dat geldt onder andere voor de provincie Limburg.

Onevenwichting

Het SCP heeft onvoldoende rekening gehouden met het aanbod en de financiering van andere vormen van jeugdzorg, zoals de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz). Provincies met weinig jeugd-ggz, zoals Limburg, ontvangen daardoor te

Bestuurder XONAR op non-actief

De Raad van Toezicht van XONAR heeft op 17 maart jl. bestuurder Theo de Koning op non-actief gesteld voor de periode van dertig dagen. De Raad van Toezicht heeft daartoe besloten teneinde uitvoering te kunnen geven aan haar toezichthoudende taak. In deze dertig dagen tracht de Raad van Toezicht in gesprekken met personen of gremia binnen XONAR antwoord te krijgen op een aantal openstaande vragen, over de ambitieuze plannen met betrekking tot de herstructurering en om de achterliggende redenen te achterhalen van de ziekmelding van twee MT-leden.

De Raad van Toezicht acht nadere informatie noodzakelijk voor een adequate vervulling van haar toezichthoudende taak. Het gaat in het bijzonder om het draagvlak binnen de organisatiedelen en het managementteam voor de ambitieuze plannen. Aangezien de bestuurder geen medewerking wilde verlenen aan de gesprekken zoals die door de Raad van Toezicht waren voorgesteld, zag de Raad van Toezicht zich genoodzaakt tot het nemen van deze stap. De heer De Koning heeft overigens aangekondigd de op non-actiefstelling via een kort geding te zullen aanvechten.

Na een periode van zeven werkdagen waarin de Raad van Toezicht de lopende bestuurstaken voor haar rekening nam heeft men –na hierover advies te hebben ingewonnen bij de OR en de CCR- een beroep gedaan op regiodirecteur Theo Pustjens om de bestuurstaken waar te nemen.

Inmiddels hebben leden van de Raad van Toezicht een aantal gesprekken gevoerd met (groepen) medewerkers van XONAR. De Raad van Toezicht heeft grote waardering voor de bereidwilligheid en openheid van alle deelnemers aan die gesprekken. De Raad realiseert zich de wenselijkheid van meer

weinig middelen voor de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Dat komt doordat het SCP een behoeftemodel (gebaseerd op de aanwezigheid van psychosociale problemen) hanteert en geen vraagmodel (gebaseerd op daadwerkelijk gebruik jeugdzorg). Dit in tegenstelling tot de gangbare praktijk bij verdeel- of risicovereveningsmodellen van sectoren die dicht tegen de jeugdzorg aanliggen (zoals jeugd-ggz). “Daarmee is de legitimiteit van een behoeftemodel (en daarmee het SCP-verdeelmodel, red) voor discussie vatbaar”, aldus de onderzoekers.

Context

Het grote beroep op de provinciale jeugdzorg in Limburg is het gevolg van de slechte gezondheid van jongeren en hun ouders, de cumulatie van armoede in bepaalde delen van de provincie en moet worden gezien in het licht van de historische context van mijnindustrie en rooms-katholieke kerk. De relatief grote geneigdheid tot (jeugd)zorgconsumptie in Limburg is het resultaat van een langdurig historisch proces. Het duurt eveneens lang voordat deze consumptiepatronen veranderen. Van provincies kan niet worden verwacht, zeggen de onderzoekers, dat zij er van de ene op de andere dag in slagen om het beroep op jeugdzorg fors terug te dringen. “Dit is een proces van lange adem, waarmee in de verdeelsystematiek rekening moet worden gehouden”.

Het rapport ‘Analyse van het SCP-verdeelmodel voor de jeugdzorg’ van de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid Limburg en Bureau APE is desgewenst kosteloos verkrijgbaar bij de Provincie Limburg (telefoonnummer 043 – 389 7105, secretariaat team Jeugdzorg).

U kunt het rapport ook downloaden op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

duidelijkheid over de toekomst op de kortst mogelijke termijn. Maar de raad wil ook de grootst mogelijke zorgvuldigheid betrachten in deze moeilijke situatie. Veel medewerkers hebben de afgelopen week laten blijken vol energie en vol vertrouwen de continuïteit van de zorg en van de organisatie te waarborgen.

Spijbelaanpak succesvol

De spijbelaanpak in Parkstad werkt. Het aantal voortijdig schoolverlaters is fors afgenomen.

Het Bureau Voortijdig Schoolverlaten (VSV) introduceerde vorig jaar het zogenaamde BAS-project, wat staat voor Bewust Aanwezig op School. Het project is bedoeld om spijbelen, te laat komen en voortijdig schoolverlaten bij het voortgezet en speciaal onderwijs in Parkstad tegen te gaan.

VSV stationeert leerplichtambtenaren op school om leerlingen die te laat komen of wegblijven terecht te wijzen. Ook hun ouders worden aangesproken. Zo wordt voorkomen dat dit gedrag een vast patroon wordt en overgenomen wordt door andere leerlingen

De scholen zelf werken actief mee door meteen te melden als iemand ongeoorloofd afwezig is. Het aantal meldingen door scholen is inmiddels met dertig procent toegenomen. Medewerkers van VSV gaan direct in gesprek met scholieren en ouders. Op die manier kan zo nodig ook iets worden gedaan aan achterliggende problemen, zoals de situatie thuis.

In het schooljaar 2008-2009 vallen alle zeventien scholen voor voortgezet en speciaal onderwijs in Parkstad, plus het Arcuscollege en het Citaverdecollege onder de maatregel. Het streven is erop gericht dat op termijn ook de basisscholen aansluiten.

Het percentage leerlingen dat in Parkstad voortijdig afhaakt is gedaald naar negen procent. Landelijk ligt dat cijfer op twaalf procent.

Landelijk Nieuws

Wachlijsten jeugdzorg

Minister Rouvoet is positief gestemd over de gerealiseerde daling van de wachtlijsten bij de provinciaal gefinancierde jeugdzorg en bij het AMK. Dit blijkt uit zijn brief aan de Tweede Kamer van 23 maart jl. waarin de minister voor Jeugd en Gezin ook ingaat op het afgeronde onderzoek naar de aard en urgentie van de wachtlijstproblematiek.

Het aantal kinderen en jongeren dat in Nederland langer dan negen weken wacht op een zorgaanpraak voor provinciaal gefinancierde jeugdzorg is op 1 januari 2009 met 13% gedaald ten opzichte van 1 januari 2008. Het aantal gebruikers van provinciaal gefinancierde jeugdzorg is in diezelfde periode gegroeid met 6.1%. Eerder was uitgegaan van een maximale groei van 7.8%.

Stijgers

Op 1 januari 2008 wachtten 6.310 kinderen en jongeren langer dan negen weken op provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Per 1 januari 2009 waren dit er nog 5.510. Het aantal wachtenden in die periode daalde in alle provincies behalve in Groningen (stijging van 73 naar 143 wachtenden) en Noord-Holland (van 220 naar 372) en de stadsregio's Amsterdam (van 486 naar 649) en Rotterdam (van 352 naar 529). De minister kondigt aan deze provincies en stadsregio's te zullen aanspreken "over het achterwege blijven van een daling van hun wachtlijsten". Ook zal hen om een toelichting worden gevraagd. De minister zegt dat de situatie in deze provincies hem zorgen baart. Bij het aantal wachtenden gaat het om het wachten op het niveau van een zorgaanpraak.

Limburg

In de provincie Limburg daalde het aantal wachtenden op een zorgaanspraak van 337 op 1 januari 2008 naar 250 op 1 januari 2009 (inmiddels weer boven de 300 gestegen, red.). Deze daling deed zich in Limburg in ieder kwartaal van 2008 voor. In absolute zin hebben de (in omvang grote, red.) provincies Gelderland (969) en Noord-Brabant (897) het hoogste aantal wachtenden, gevolgd door de stadsregio Amsterdam (649). De provincie Drenthe heeft het minste aantal wachtenden: 17. Met zeven wachtenden had Drenthe ook op 1 januari 2008 het minste aantal wachtenden van alle provincies en stadsregio's. De provincie Friesland en de stadsregio Haaglanden volgen met 88 en 89 wachtenden langer dan negen weken.

Kindermishandeling

Ook bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling wachtten op 1 januari 2009 minder kinderen op de start van een onderzoek dan 12 maanden daarvoor: 29% minder (279 wachtenden op 1 januari 2009 ten opzichte van 395 op 1 januari 2008). In totaal zeven provincies hadden op 1 januari 2009 bij hun Advies- en Meldpunt Kindermishandeling géén wachtenden. De provincies Noord-Holland (65 wachtenden), Noord-Brabant (57) en Limburg (17) hadden dit wel. In de provincie Limburg stond hier de laagste doorlooptijd tussen aanmelding en afronding onderzoek tegenover van alle Advies- en Meldpunten Kindermishandeling in Nederland (57 dagen). In de stadsregio Rotterdam duurt het 110 dagen voordat – na aanmelding – een onderzoek is afgerond.

Duidelijkheid

Over de situatie in de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland zegt de minister niet tevreden te zijn. "Deze provincies zal ik hierop aanspreken". Ook laat hij weten dat het hem verbaast dat de groei van het aantal onderzoeken in 2008 met 1% substantieel lager is uitgevallen, dan de verwachte 22%. "Dit roept vragen op waarover ik in gesprek met de provincies duidelijkheid wil krijgen". De minister zegt te willen vasthouden aan de eerder met de provincies overeengekomen doorlooptijden die ieder Advies- en Meldpunt Kindermishandeling op 1 januari 2010 moet hebben gerealiseerd: vijf dagen tussen melding en start onderzoek en maximaal zeventig dagen tussen

start en einde onderzoek. Dat acht provincies en één stadsregio nu al onder deze norm zitten, noemt de minister "een goed teken".

Doorlichting

Uit het onderzoek naar de aard en urgentie van de wachtlijsten door bureau Hoeksma, Homans en Menting (HHM) komen twee belangrijke bevindingen naar voren. Ten eerste, de wachtlijstcijfers hebben vrijwel allemaal betrekking op unieke cliënten. Er is dus geen sprake van dubbeltellingen. Ten tweede, er is landelijk onvoldoende sprake van eenduidig wachtlijstmanagement en er is onvoldoende helderheid over de verantwoordelijkheidsverdeling (wie is wanneer verantwoordelijk voor het kind).

De brief van minister Rouvoet aan de Tweede Kamer over de ontwikkeling van de wachtlijsten en het onderzoeksrapport van HHM vindt u op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Evaluatie wet gestart

Bureau BMC is samen met Bureau Van Montfoort gestart met de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg. Het ministerie voor Jeugd en Gezin heeft beide bureaus daartoe opdracht gegeven na een Europese aanbesteding. In de Wet op de jeugdzorg van 2005 is de bepaling opgenomen dat deze binnen vijf jaar na inwerkingtreding moet worden geëvalueerd. In de evaluatie worden de resultaten van de invoering van de wet getoetst aan de oorspronkelijke doelstellingen. De evaluatie wordt eind oktober 2009 met een eindrapport opgeleverd.

Kern

De kern van het onderzoek bestaat uit een documentenanalyse, een feitenonderzoek in samenwerking met alle provincies en de stadsregio's Amsterdam, Haaglanden en Rotterdam en Bureaus Jeugdzorg en een verdiepend onderzoek in de provincies Drenthe, Overijssel en Noord-Brabant en de stadsregio Amsterdam. In deze vier regio's

worden onder andere interviews gehouden met cliëntenorganisaties en provinciaal en AWBZ-gefinancierde zorgaanbieders voor jeugdzorg. Ook de Raad voor de Kinderbescherming, kinderrechtshouders en politie en justitie worden in de regio's waarin een verdiepend onderzoek plaatsvindt, bij de evaluatie betrokken.

Nadruk

In de Wet op de jeugdzorg zijn vijf kerndoelen geformuleerd die de knelpunten die zich destijds in de jeugdzorg voordeden, moesten oplossen. Op deze kerndoelen wordt in de evaluatie de nadruk gelegd. Bij de kerndoelen gaat het om het ontwikkelen van één toegang tot de jeugdzorg, een éénduidige vraagsturing en financiering door objectieve integrale indicatiestelling, een integrale aanpak van de uitvoering (jeugdhulpverlening, jeugd-ggz en jeugd-lvg), de aansluiting van jeugdzorg op onderwijs en gemeenten en de wettelijke verankering van het recht op jeugdzorg, de regierol van provincies en de beheersbaarheid van het stelsel.

Casusonderzoek

De belangrijkste bevindingen uit het evaluatieonderzoek zullen worden geïllustreerd aan de hand van acht casussen, die concrete beschrijvingen geven van werkwijzen in de praktijk. De casussen kunnen ook afkomstig zijn uit provincies of stadsregio's die niet betrokken zijn bij het verdiepend onderzoek.

Ook eerder uitgevoerd onderzoek wordt benut om relevante casussen te inventariseren. De gegevensverzameling die van de evaluatie deel uitmaakt wordt verzameld in de periode tot en met juni. In de zomermaanden vinden de analyses plaats en de maanden daarna staan in het teken van van feedback, aanscherping en rapportage.

Op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin vindt u een factsheet over het evaluatieonderzoek.

Geweld tegen gezinsvoogden

“Dat gezinsvoogden mishandeld en zelf met de dood bedreigd worden, kan niet worden

getolereerd. Gezinsvoogden en alle andere medewerkers in de jeugdzorg dienen beschermd te worden tegen geweld”. Dat heeft de minister voor Jeugd en Gezin geantwoord op vragen van het Tweede Kamerlid voor de SP mevrouw Langkamp. Zij stelde vragen naar aanleiding van perspublicaties over het toenemend geweld tegen medewerkers in de jeugdzorg.

Voorbeeld

Minister Rouvoet vindt geweld tegen werknemers in de jeugdzorg zo ernstig dat hij heeft besloten om de sector jeugdzorg te betrekken bij het programma 'Veilige Publieke Taak' dat in 2006 al werd gestart. Onderdeel van het programma is onder andere een meting naar de omvang en aard van geweld tegen werknemers met een publieke taak. Vanaf medio dit jaar wordt ook de jeugdzorg daarbij betrokken. De uitkomsten van de meting bieden de minister, de provincies en de instellingen mogelijkheden met gerichte maatregelen te komen. Daarop vooruitlopend wordt vanuit het programma binnenkort een pilot gestart, waarin gezocht wordt naar best practices om het geweld binnen de jeugdzorg tegen te gaan.

Protocol

Ook ontwikkelt de MO-Groep een agressieprotocol, waarmee alle medewerkers in de jeugdzorg op de hoogte worden gesteld van stappen die gezet kunnen worden na agressie door cliënten. Het protocol moet werkgevers en werknemers in de jeugdzorg een handreiking bieden, zodat zij kunnen beoordelen in welke gevallen van geweld zij bijvoorbeeld aangifte zouden kunnen doen. De minister laat weten voorstander te zijn “van een duidelijk aangiftebeleid bij werkgevers, waaruit blijkt in welke gevallen zij aangifte doen”. Overigens zijn er ook nu al Bureaus Jeugdzorg die werken met een 'eigen' agressieprotocol. De minister geeft aan voorstander te zijn van het registreren van het aantal bedreigingen. De keuze hiervoor is echter een verantwoordelijkheid van de instellingen zelf.

Vertrek naar buitenland

Gezinnen met een kind dat onder toezicht staat hebben – net als iedere andere burger – het recht om te verhuizen, ook naar het buitenland. Een ondertoezichtstelling beperkt dat recht niet. Is sprake van een voogdijmaatregel, dan is vestiging in het buitenland niet toegestaan. Dat heeft minister Rouvoet van Jeugd en Gezin de Tweede Kamer laten weten. Daar is onrust ontstaan door berichten dat gezinnen – vooral in de provincies Noord-Brabant en Limburg – naar het buitenland vertrekken om een ondertoezichtstelling of een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming te ontlopen.

Kinderontvoering

Ook als de Raad voor de Kinderbescherming een onderzoek uitvoert naar de omstandigheden waarin een kind opgroeit, hebben ouders het recht (naar het buitenland) te verhuizen. Verhuizing naar het buitenland is niet toegestaan bij gezagsbeperking die verder gaat dan een ondertoezichtstelling alleen. Dat geldt bij gezagsontneming (voogdij) of als binnen de ondertoezichtstelling een machtiging uithuisplaatsing of een schriftelijke aanwijzing van Bureau Jeugdzorg voorligt, waarin wordt aangegeven dat het binnen de ondertoezichtstelling niet is toegestaan Nederland te verlaten. In dergelijke gevallen is sprake van kinderontvoering en kunnen de autoriteiten van beide landen tot opsporing en terugleiding overgaan.

Zorgmelding

Indien er geen sprake is van kinderontvoering bestaat de mogelijkheid om een zorgmelding te doen bij de autoriteiten van het land waar het kind verblijft met het verzoek de zorg over te nemen. De minister zegt zich te realiseren dat hij het overnemen van de zorg door buitenlandse autoriteiten niet kan verplichten. “Het betreffende land neemt de zorg op basis van vrijwilligheid over”. In de loop van 2011 verandert in de landen van de Europese Unie. Dan treedt het Haagse Kinderbeschermingsverdrag in werking. Als dit gebeurt is er een verplichting om de zorg over te nemen. Bureaus Jeugdzorg kunnen – indien zij op de

hoogte zijn van het voornemen van het gezin om naar het buitenland te vertrekken – overgaan tot een maatregel van voorlopige voogdij. “Deze maatregel kan zeer snel worden getroffen”.

Praktijk

In de praktijk van de Bureaus Jeugdzorg Noord-Brabant en Limburg wordt er – na verhuizing van gezinnen – goed samengewerkt met Belgische instanties. Zo wordt bij een ondertoezichtstelling of bij verhuizing tijdens een raadsonderzoek, contact opgenomen met de Belgische autoriteiten met het verzoek de maatregelen en de zorg over te nemen. Het is praktijk dat Bureaus Jeugdzorg vervolgens op de hoogte worden gehouden van de activiteiten van de Belgische instanties. Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant schat dat dergelijke situaties “een tiental” keer per jaar voorkomt. De overige grensgebieden spreken “van een enkele zaak per jaar”. Minister Rouvoet zegt zich zorgen te maken “om het signaal dat in bepaalde gevallen de zorg kennelijk volledig wegvalt”. De minister noemt dit “een onwenselijke situatie”, die hij zal bespreken met zijn Belgische collega.

MOgroep: roep om parlementair onderzoek onterecht

De MOgroep heeft gereageerd op de oproep van de oppositie in de Tweede Kamer voor een parlementair onderzoek naar de jeugdzorg.

Lees hier de integrale reactie:

“ De gehele oppositie is het erover eens: zo kan het niet langer met de jeugdzorg. Er moet een parlementair onderzoek komen! Zo wordt er tenminste een ‘statement’ gemaakt, zo stellen de verontruste parlementariërs in De Volkskrant van 28 maart jongstleden. Om hun verhaal kracht bij te zetten wordt in hetzelfde artikel een karikatuur van de jeugdzorg geschetst. Alle stereotypen komen voorbij: er is sprake van een doolhof van instanties waarin professionals drukker zijn met verantwoord dan met hulpverleners. Dan zijn er nog eindeloze wachtlijsten en natuurlijk dure interim-managers.

Bovendien blijven er 'zakken met geld' op de plank liggen. Geld dat bedoeld is voor hulpbehoevende kinderen.

Zo'n karikatuur zet kwaad bloed. Niet in de laatste plaats bij de ruim 25.000 professionals die er zo langzamerhand genoeg van hebben om voor bureaucraten te worden versleten. Let wel, het zijn deze professionals die talloze kinderen en ouders helpen terwijl de vraag naar jeugdzorg jaarlijks met 10 procent stijgt. De oppositiepartijen doen in De Volkskrant de uitspraak dat er de laatste jaren niet veel is veranderd in de jeugdzorg. MOgroep Jeugdzorg vraagt zich af waar deze uitspraak op gebaseerd is. De Kamercommissie voor Jeugd en Gezin heeft namelijk precies gekregen waar zij al jaren om vraagt, namelijk een landelijke aanpak van kindermishandeling, een gezamenlijke aanpak van de wachtlijstproblematiek door rijk, provincies en branche, en een groot aantal breed gedragen verbetertrajecten voor de knelpunten in de jeugdzorg, zoals het Deltaplan Gezinsvoogdij, de invoering van landelijke uniforme prestatie-indicatoren en de Verbetering Indicatiestelling Bureau Jeugdzorg.

MOgroep Jeugdzorg ziet op dit moment geen enkele toegevoegde waarde van een parlementair onderzoek naar de jeugdzorg. Wat valt er nog te onderzoeken naast de lange lijst van reeds lopende onderzoeken, waaronder de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg en het SER advies over de participatie van jongeren met een stoornis? De tijd van nog meer onderzoeken is voorbij. Het is mooi geweest. De knelpunten van de branche zijn genoegzaam bekend. Daar wordt hard aan gewerkt: verbetertrajecten worden geïmplementeerd, wachtlijsten worden weggewerkt en de stijgende vraag naar zorg wordt opgevangen.

In haar lobby zal MOgroep Jeugdzorg een tweeledige boodschap uitdragen richting politiek en beleidsmakers. Ten eerste, de roep van de oppositie om een parlementair onderzoek naar de jeugdzorg is gebaseerd op de verkeerde motieven. De branche Jeugdzorg en de ruim 25.000 professionals die daarin werkzaam zijn, worden op deze wijze niet serieus genomen. Ten tweede, een parlementair onderzoek voegt niets meer toe aan reeds lopende onderzoeken.

MOgroep Jeugdzorg verzoekt haar leden en achterban om deze boodschap eveneens actief uit te dragen naar politici, ketenpartners, financiers en het brede publiek. Dit kan vanzelfsprekend in de directe contacten, maar ook via uitingen in de media. Hopelijk komt op deze wijze een dialoog tot stand die tot verbetering leidt en niet tot meer onnodig onderzoek."

Wangedrag 12-minners stevig aanpakken

Kinderen onder de twaalf die ernstig over de schreef gaan, moet je aanpakken, want niet alles is kattenkwaad. Daarover zijn Kamer en kabinet het eens. De Kamer is dan ook positief over de kabinetsnotitie "Overlast door 12-minners, een stevige aanpak".

Een stevige aanpak van kinderen onder de twaalf die zich misdragen, is in het belang van de maatschappij én van de kinderen zelf. Met deze redenering verzet minister Hirsch Ballin (Justitie) zich tegen de stelling van Dibi (GroenLinks): "de criminaliteit is niet groter, maar wij zijn hysterischer". Deze stelling vindt ook weinig weerklank bij de commissie. Van links tot rechts is men het erover eens dat politie, justitie en jeugdhulpverlening meer aandacht aan wangedrag van jongeren moeten besteden.

Alle partijen in de Tweede Kamer vragen inzicht in de omvang, de aard en de ernst van de problematiek van probleemkinderen onder de 12 jaar. Ze willen ook weten hoeveel probleemkinderen in de jeugd-ggz zitten of licht verstandelijk gehandicapt zijn. Dit onderzoek wordt nu uitgevoerd.

Het Kamerlid Dibi (GL) waarschuwde voor de criminalisering van kattenkwaad, overlast en spijbelen. Langkamp (SP) pleitte voor meer geld voor preventie en jongerenwerk en minder repressie. Bouchibti (PvdA) wees samen met GroenLinks op de toestroom naar de jeugdzorg, waar al wachtlijsten zijn. Ook signaleerden zij dat er te weinig kinderrechtvaarders en gezinsvoogden zijn met te weinig

contacttijd om de groei (13 procent) van het aantal ondertoezichtstellingen (OTS) aan te kunnen.

Minister Hirsch Ballin zegde toe dat de vacatures bij de kinderrechtshouders zo snel mogelijk worden vervuld. Het Deltaplan Gezinsvoogdij voorziet in de vermindering van de werkdruk van gezinsvoogden. De ministers Rouvoet en Hirsch Ballin benadrukten de goede samenwerking tussen politie en bureaus jeugdzorg. De politie werkt steeds vaker met het signaleringssysteem Pro-Kid, ontwikkeld in Gelderland), dat de mate van criminaliteit van een kind voorspelt. De ernstige gevallen gaan naar de bureaus jeugdzorg, de overige naar de centra voor jeugd en gezin en naar zorg- en adviesteams (CJG/ZAT) of worden samen besproken. De Kamer heeft veel problemen met het inhouden van kinderbijslag als sanctie aan toch al arme gezinnen. Hirsch Ballin zei dat de uitbetaling kinderbijslag alleen kan worden opgeschort door de kinderrechter als de ouders in het kader van een OTS een aanwijzing van de gezinsvoogd niet opvolgen. Om te voorkomen dat het kind eronder lijdt, kan de kinderbijslag bijvoorbeeld aan de gezinsvoogd worden uitgekeerd totdat de ouders de aanwijzingen weer opvolgen.

De nota 'Overlast door 12-minners, een stevige aanpak' kunt u vinden op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Gezinshuizen

Gezinshuizen zijn een welkome aanvulling op het palet aan jeugdzorgvoorzieningen. Dat concludeert minister Rouvoet na kennis te hebben genomen van de notitie 'Stand van zaken gezinshuizen'.

Deze notitie schetst een beeld van de stand van zaken met betrekking tot gezinshuizen in Nederland en gaat in op enkele specifieke kenmerken van een gezinshuis:

Onder de Wet op de jeugdzorg is een gezinshuis een vorm van residentiële zorg, omdat in een gezinshuis

een professional werkt die een salaris ontvangt voor de zorg die verleend wordt. In de praktijk kan een gezinshuis gezien worden als een tussenvorm tussen residentiële zorg en pleegzorg. Residentieel omdat de zorg verleend wordt door een professional, die in dienst is van een zorgaanbieder. Gezinshuizen hebben echter ook kenmerken van pleegzorg omdat de kinderen opgroeien in een situatie die veel lijkt op die van een normaal gezin: kinderen (gezinshuiskinderen en eventueel de biologische kinderen van de gezinshuisouder) en gezinshuisouders wonen, slapen en recreëren in dezelfde omgeving.

Nederland telde op 1 mei 2008 166 gezinshuizen, waar plek is voor 667 kinderen. De geografische spreiding is zeer gelijkmatig over Nederland. De Inspectie jeugdzorg ziet toe op de kwaliteit van het zorgaanbod. Met de kwaliteit van nieuw zorgaanbod zoals bijvoorbeeld het franchisemodel voor gezinshuizen Gezinshuis.com wordt volgens het protocol Nieuwe zorgaanbieders omgegaan, dat wil zeggen toetsing vooraf door de provincie en achteraf door de Inspectie.

Aandachtspunt

De notitie laat zien dat de meeste jeugdigen «slechts» tot hun 18e levensjaar jeugdzorg ontvangen. Voor veel gezinshuiskinderen is deze leeftijdsgrens net te laag. Vaak komen jongeren die op zichzelf gaan wonen in de problemen en kloppen dan weer bij hun voormalige gezinshuisouder aan voor hulp. Die gezinshuisouder heeft geen extra middelen om hulp te bieden en moet dat of weigeren of uit eigen zak betalen. De Wet op de jeugdzorg maakt het echter mogelijk dat jeugdigen na hun 18e levensjaar ook nog jeugdzorg ontvangen, indien bureau jeugdzorg vaststelt dat voortgezette hulpverlening nodig is. Is dat het geval dan kan de jeugdige tot 23 jaar met de indicatie van het bureau jeugdzorg zorg ontvangen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat de jeugdige nog langer in het gezinshuis verblijft of in het kader van jeugdzorg ambulante zorg ontvangt die zijn ontwikkeling naar zelfstandigheid bevordert.

Conclusie

“De tussenvorm tussen pleegzorg en residentiële zorg maakt dat er nog meer maatwerk geleverd kan

worden voor jeugdigen in Nederland”, stelt Rouvoet in zijn brief over de gezinshuizen aan de Tweede Kamer. ”Daarmee kunnen gezinshuizen voor jeugdigen een goede aanvulling zijn op de bestaande jeugdzorg. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het zorgaanbod, en dus ook de invulling van het concept gezinshuizen, ligt bij de zorgaanbieder.”

De notitie ‘Stand van zaken gezinshuizen’ en de brief van minister Rouvoet aan de Tweede Kamer vindt u op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Rechters leveren maatwerk bij jeugdige delinquenten

Rechtbanken leveren maatwerk in zaken waarin jongeren zeer ernstige delicten plegen. Dat is één van de conclusies van een onderzoek dat minister Hirsch Ballin van Justitie aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Kernvraag in het onderzoek is hoe rechters omgaan met jongeren van twaalf tot en met zeventien jaar die zeer ernstige delicten plegen.

In het onderzoek, dat is verricht door de DSP-Groep in Amsterdam in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie, zijn 447 strafdossiers van jeugdigen bestudeerd en interviews gehouden met rechters en officieren van Justitie in jeugdzaken. Het onderzoek betreft afdoeningen in 2006 en het is uitgevoerd in vijf arrondissementen en één ressort. Het gaat om zaken met een strafdreiging van acht jaar of meer die voor de rechter zijn gebracht en waarbij een schuldigverklaring is uitgesproken.

Het onderzoek laat zien dat allerlei factoren een rol spelen bij de straffoetmeting. Er is sprake van maatwerk, waarbij per geval specifieke strafvermeerderende en -verminderende factoren tegen elkaar worden afgewogen. Per geval worden kenmerken van het delict (zoals de ernst en omstandigheden waaronder het is gepleegd) en specifieke kenmerken van de jeugdige en zijn of haar situatie (zoals recidive, eerdere straffen en

hulpverlening) meegewogen in de strafmaat of –modaliteit. De afweging leidt vaak tot een combinatie van voorwaardelijke en onvoorwaardelijke straffen, met een specificatie van bijzondere voorwaarden op basis van aangeleverde adviezen. Het pedagogisch karakter van het jeugdstrafrecht vormt het uitgangspunt in de afwegingen van kinderrechters en officieren van Justitie.

In bijna driekwart van de gevallen is een taakstraf opgelegd - al dan niet in combinatie met een andere sanctie. Een taakstraf kan zowel een leer- als een werkstraf zijn of een combinatie van beide. Een taakstraf wordt vaker opgelegd bij jeugdigen zonder hulpverleningsgeschiedenis met relatief weinig recidive en bij minder ernstige delicten.

In 69% van de gevallen is jeugddetentie opgelegd - al dan niet in combinatie met een andere sanctie. Vaak gaat het daarbij om een combinatie van voorwaardelijke en onvoorwaardelijke detentie. Er is een verband met recidive, leeftijd (wat oudere jeugdigen), niet-Nederlandse achtergrond en ernst van het delict. Bij een kwart is (mede) de verplichting tot betaling van een schadevergoeding aan het slachtoffer opgelegd. Het merendeel van de zaken (64%) is in eerste aanleg afgedaan door de alleensprekende kinderrechter. Zaken worden zelden volgens het volwassenenstrafrecht afgedaan. Een derde van de jeugdigen kreeg een enkelvoudige straf of maatregel en tweederde een combinatie van straffen en/of maatregelen. Enkelvoudige straffen zijn vooral taakstraffen. De meest voorkomende combinaties van sancties zijn: voorwaardelijke jeugddetentie met onvoorwaardelijke taakstraf en onvoorwaardelijke en voorwaardelijke jeugddetentie met onvoorwaardelijke taakstraf.

Bij 57% van de jeugdigen zijn bijzondere voorwaarden in het vonnis opgenomen.

In 44% van de onderzochte zaken volgt de kinderrechter de eis van het OM. In 38% volgt hij de eis gedeeltelijk, dat wil zeggen: er wordt een lagere straf opgelegd dan geëist en/of een andere combinatie van sancties. Er zijn kleine verschillen tussen rechtbanken in de wijze van afdoening, maar globaal zitten de rechters en officieren op één lijn over hoe een ernstig delict af te doen.

Reactie minister Hirsch Ballin

Minister Hirsch Ballin van Justitie constateert dat de rechter uit de voeten kan met de straffen en de maatregelen die het jeugdstrafrecht hem biedt. "Het onderzoek biedt een genuanceerd beeld van de afdoening van zware jeugdzaken", aldus de minister. Wel benadrukt de bewindsman dat hij het belangrijk vindt dat bij de ernstigste zaken niet wordt volstaan met een werkstraf, maar dat door het Openbaar Ministerie een vrijheidsstraf wordt geëist. Daartoe wordt door het College van procureurs-generaal een aanpassing van de richtlijn voor officieren van Justitie voorbereid.

Het rapport van de DSP-groep 'Afdoening van zeer ernstige delicten door jeugdigen' en de brief van de minister aan de Tweede Kamer vindt u op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Kindermishandeling goed op de agenda

De Stuurgroep Aanpak Kindermishandeling concludeert dat het programmaministerie voor Jeugd en Gezin er zeer goed in is geslaagd om het onderwerp kindermishandeling op de agenda te krijgen bij een breed scala aan organisaties.

De Stuurgroep geeft aan dat er bij het invoeren van een verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voldoende aandacht moet zijn voor menskracht en middelen bij branche en beroepsorganisaties, en kennis en vaardigheden bij professionals. Ook is er behoefte aan meer helderheid over de samenwerking tussen gemeenten en provincies.

Stuurgroep voorzitter Ivo Opstelten: "Het is duidelijk dat het Actieplan Aanpak Kindermishandeling van minister Rouvoet veel positieve energie heeft losgemaakt in het veld. De enorme betrokkenheid van deze organisaties heeft ons positief verrast. Het concrete voorstel voor de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling moet zo snel mogelijk beschikbaar zijn zodat organisaties daarmee verder kunnen".

Minister André Rouvoet voor Jeugd en Gezin: "Het advies van de Stuurgroep is een volgende stap in onze strijd tegen kindermishandeling. Wij hebben het afgelopen jaar flink aan de weg getimmerd, maar er is ook nog veel werk te verrichten met meer dan 100.000 slachtoffers per jaar. Een belangrijke mijlpaal daarin is dat alle beroepskrachten en vrijwilligers eind 2010 verplicht moeten werken met een meldcode."

De belangrijkste adviezen van de Stuurgroep

Branche- en beroepsorganisaties zijn zelf verantwoordelijk om de meldcode te implementeren. Jeugd en Gezin zou een actieve rol kunnen spelen in het ondersteunen van de vaak beperkt beschikbare middelen en capaciteiten van branche- en beroepsorganisaties.

Het gebrek aan kennis en vaardigheden van professionals is een groot knelpunt en het aanbod van scholing door organisaties zelf is gering. De Stuurgroep adviseert Jeugd en Gezin aan te sluiten bij een –nader te identificeren- landelijke structuur voor (bij)scholing van professionals. Daarnaast zou het gesprek gestart kunnen worden met basisopleidingen over het opnemen van het onderwerp kindermishandeling in curricula.

Branche- en beroepsorganisaties vinden de rollen van gemeenten (verantwoordelijk voor Centra voor Jeugd en Gezin en preventie) en provincies (verantwoordelijk voor geïndiceerde jeugdzorg) onvoldoende duidelijk. Jeugd en Gezin zou (centrum)gemeenten uit kunnen rusten met richtlijnen en praktische modellen voor ketensamenwerking. Centra voor Jeugd en Gezin zouden tot een geformaliseerde vorm van afstemming in werkprocessen, informatieoverdracht en inhoudelijke samenwerking moeten komen met Bureau Jeugdzorg. Duidelijke afspraken over coördinatie van zorg en "doorzettingsmacht" maken daar deel van uit.

Minister Rouvoet: "Ik ga alle adviezen van de Stuurgroep zorgvuldig bestuderen. De middelen en capaciteiten van branche- en beroepsorganisaties hebben al onze aandacht in de uitwerking van de verplichting van de meldcode kindermishandeling. Ook op het terrein van scholing en deskundigheidsbevordering lopen al activiteiten. Een heldere rolverdeling bij de coördinatie van zorg en

doorzettingmacht voor gemeenten maakt onderdeel uit van de wetgeving omtrent Centra voor Jeugd en Gezin die nu door de Raad van State wordt bestudeerd. Ook in het kader van de regionale aanpak kindermishandeling zal elke regio concrete afspraken maken over wie wat doet, en op welk moment, na een signaal van kindermishandeling.”

Het rapport van de Stuurgroep Aanpak Kindermishandeling kunt u downloaden op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Start campagne kindermishandeling: wat kan ik doen?

Op 23 maart is de landelijke publiekscampagne tegen kindermishandeling gestart. De campagne roept omstanders op om alerter te worden op signalen van kindermishandeling. De campagne moet ertoe leiden dat mensen kindermishandeling beter herkennen, zodat het probleem eerder zichtbaar wordt en slachtoffers sneller worden geholpen.

Jaarlijks worden in Nederland ruim 107.000 kinderen mishandeld. Dat is ongeveer 1 kind per schoolklas. Nog niet de helft van hen komt terecht bij hulpverleners. Dat is veel te weinig. De meeste meldingen van kindermishandeling worden nu nog gedaan door mensen die beroepsmatig met kinderen te maken hebben. Minister Rouvoet ziet graag dat ook mensen in de buurt van de slachtoffers, zoals vrienden, familie en omgeving, beter gaan opletten en signaleren.

De campagne duurt minimaal 2 jaar, en omvat onder andere:

- tv-spotjes, te zien vanaf maandagavond 23 maart
- de website watkanikdoen.nl; hier kan iedereen terecht met zijn vragen, onzekerheden en twijfels
- advertenties in ouder- en gezinsbladen, maar ook in bladen voor jongeren
- specifieke informatie voor jongeren, via blogs en fora op internet

Digitale opleiding over aanpak kindermishandeling

De nieuwe digitale academie The Next Page over de aanpak van kindermishandeling leidt professionals op om kindermishandeling eerder en sneller te signaleren en aan te pakken.

‘Aan dergelijke informatie hebben professionals grote behoefte. Want wat doe je met je niet-pluis gevoel? Hoe zit het met het beroepsgeheim? Hoe begin je een gesprek met ouders of collega’s? Vragen waarop een bruikbaar antwoord nodig is.’

Dat zei directeur-generaal Van Gastel van Jeugd en Gezin, namens minister Rouvoet, tijdens het symposium ‘Kindermishandeling aanpakken is weerstanden overwinnen’ in het AMC in Amsterdam.

Namens de minister gaf Van Gastel het officiële startschot voor de digitale academie: ‘Uw betrokkenheid kan veel leed voorkomen en zelfs kinderlevens redden. Ieder slachtoffer is er één teveel. Daarom open ik graag dit e-learning programma. Het is opnieuw een stap in onze gezamenlijke aanpak van kindermishandeling.’

E-learning programma voor hulpverleners

Het e-learning programma ‘The Next Page’ biedt professionals een unieke digitale leeromgeving. De geheel nieuwe leerstof bestaat uit modules over signaleren, handelen en communiceren. De lesmodules worden per beroepsgroep op maat ontwikkeld. Een specifieke module voor artsen op de afdeling spoedeisende hulp biedt bijvoorbeeld veel medische informatie. De module voor leerkrachten gaat juist dieper in op het voeren van gesprekken met kinderen en ouders.

Vanaf 1 mei is het lesprogramma gebruiksklaar.

Samenwerking met Augeo Foundation

Augeo Foundation is een particuliere stichting die op een bedrijfsmatige manier geld, expertise en energie investeert in de aanpak van kindermishandeling. In 2008 hebben Jeugd en Gezin en Augeo Foundation een overeenkomst gesloten om inhoudelijk samen te werken aan het verbeteren van de deskundigheid van professionals. Met het Tijdschrift Kindermishandeling

en de e-Academy The Next Page worden beroepskrachten geholpen om kindermishandeling eerder en beter te signaleren en aan te pakken.

Jaarverslag CJG's via internet

Gemeenten hebben in 2008 een meerjarige subsidie (Brede Doeluitkering) gekregen voor het realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's). Ze moeten jaarlijks rapporteren aan het ministerie hoe zij het geld hebben besteed. Om de administratieve lasten voor gemeenten zoveel mogelijk te beperken, heeft Jeugd en Gezin hiervoor een korte vragenlijst opgesteld.

Deze vragenlijst kunnen de gemeenten via internet invullen. Hiermee geven zij voldoende informatie om de lokale en landelijke ontwikkeling van CJG's in kaart te brengen. Over zaken die bij Jeugd en Gezin al bekend zijn, zoals aansluiting bij de verwijzindex risico's jeugdigen (VIR), worden geen vragen gesteld. Als gemeenten de vragenlijst invullen, hoeven zij dus niet zelf nog een jaarverslag te schrijven.

Gemeenten hebben 20 maart een brief ontvangen van Jeugd en Gezin met een unieke inlogcode. Hiermee hebben zij vanaf 1 april toegang tot een internetapplicatie om het gestandaardiseerde jaarverslag 2008 te maken. Zij moeten uiterlijk 1 juli de rapportage indienen.

CJG en hyves

Een modern medium als Hyves gebruiken om een CJG in te richten? Waarom niet? De gemeente Assen kiest ervoor om de doelgroep die op Hyves is te vinden, daar informatie te ontfutselen.

Hoe kijken jongeren aan tegen zaken als gezondheid, opgroeien, vrije tijd, werk, school en geld? De gemeente Assen zoekt de antwoorden daar waar

jongeren regelmatig hun tijd doorbrengen: 'op Hyves'.

Alle 500 leden van het digitale vriendennetwerk Jongerenwerk Assen hebben een uitnodiging ontvangen om een korte vragenlijst in te vullen. Jongeren die niet aangesloten zijn bij dit netwerk, kunnen de enquête rechtstreeks op de website van de gemeente Assen invullen. Assen gebruikt de antwoorden van de jongeren bij het inrichten van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Bron: www.invoeringcjb.nl.

Integrale indicatiestelling

De ABWZ-wijziging per 2009 brengt met zich mee dat kinderen met lichte chronische psychiatrische problematiek geen begeleiding meer geboden mag worden in het kader van de AWBZ. Dit geldt ook voor kinderen met een licht verstandelijke handicap (LVG) die voldoende sociaal redzaam zijn. Een onderzoek naar de afwentelingseffecten op jeugdzorg levert volgens het rijk echter geen harde gegevens op, omdat nog niet volgens deze criteria wordt gewerkt.

Op verzoek van het rijk heeft de Taskforce Linschoten geadviseerd hoe Bureaus Jeugdzorg bij de indicatiestelling deze nieuwe scheiding tussen jeugdzorg- en het AWBZ-domein kunnen realiseren via invoering van extra protocollen en screeningsinstrumenten.

Los van de opdracht adviseert de taskforce dat extra bureaucratie kan worden voorkomen door de indicatiestelling voor provinciale jeugdzorg, jeugd-ggz en kinderen met een licht verstandelijke handicap, evenals het aanbod hiervoor te bundelen. De provincies zijn hier voorstander van omdat veel kinderen in deze drie domeinen problemen hebben en gebaat zijn bij een integrale indicatiestelling en een integraal zorgpakket. Minister Rouvoet wil dit voorstel betrekken bij de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg.

Landelijk steunpunt ZAT's

Het landelijk steunpunt Zorg- en adviesteams is medio maart van start gegaan. Dit steunpunt biedt ondersteuning aan professionals die deelnemen aan een zorg- en adviesteam.

Vrijwel alle middelbare scholen hebben inmiddels een zorg- en adviesteam (ZAT). Met de toename van het aantal ZAT's, steeg ook de behoefte aan een spin in het web: een steunpunt waar de mensen uit ZAT's terecht kunnen met vragen. Waar ze ideeën en tips kunnen krijgen over de samenwerking in de jeugdketen. Dit landelijke steunpunt is ondergebracht bij het Nederlands Jeugdinstituut.

Zorg- en adviesteams (ZAT's) op scholen zorgen voor snelle hulp aan leerlingen bij problemen. Door hun intensieve contact met leerlingen kunnen docenten vroegtijdig signaleren of een leerling extra zorg of hulp nodig heeft. Docenten schakelen vervolgens het ZAT in. Via de mensen in het ZAT komt de leerling snel bij de juiste hulpverleners terecht. Zo wordt voorkomen dat problemen escaleren en dat leerlingen voortijdig de school verlaten.

In een ZAT zitten verschillende disciplines, zoals bureau jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, politie, een jeugdarts, een orthopedagoog of psycholoog.

Het kabinet wil dat alle Nederlandse scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs kunnen beschikken over goed werkende zorg- en adviesteams.

Voor meer informatie over het steunpunt voor ZAT-teams kunt u terecht op www.zat.nl.

Ouderschapsplan bij scheiding

Bij echtscheiding, beëindiging van geregistreerd partnerschap of scheiding van tafel en bed zijn ouders sinds 1 maart verplicht afspraken vast te

leggen over hun kinderen in een zogeheten ouderschapsplan. Deze verplichting geldt ook voor samenwonende ouders die gezamenlijk gezag over hun kinderen uitoefenen. Tevens is er een eind gekomen aan de 'flitsscheiding'. Het is niet langer mogelijk een huwelijk via de burgerlijke stand om te zetten in een geregistreerd partnerschap.

De nieuwe wettelijke regeling gaat ervan uit dat beide ouders na de scheiding gezamenlijk verantwoordelijk blijven voor de kinderen. Als zij samen het gezag houden dan zijn goede, controleerbare afspraken belangrijk om problemen in de toekomst te voorkomen. Bij het opstellen van het ouderschapsplan kan een mediator behulpzaam zijn. Het ouderschapsplan maakt onderdeel uit van het verzoek tot echtscheiding. In dat plan nemen de ouders in ieder geval afspraken op over drie belangrijke onderwerpen: de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken, kinderalimentatie en informatie-uitwisseling over belangrijke aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van hun kinderen. Goede afspraken kunnen in de toekomst conflicten voorkomen en dat is belangrijk voor de kinderen. Conflicten rond scheidingen kunnen een schadelijke invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen.

Niet alle ouders zijn in staat afspraken te maken over hun scheiding of om conflicten die na de scheiding ontstaan, op te lossen. Hulp van derden is dan gewenst. De rechter kan ze naar een bemiddelaar verwijzen. Dit gebeurt slechts als hij voor partijen mogelijkheden ziet om tot afspraken te komen. Uit resultaten van experimenten bij scheidings- en omgangsbemiddeling is gebleken dat bemiddeling een positieve invloed heeft op zowel de afhandeling van de scheiding als de oplossing van een conflict over de omgang met de kinderen.

Minister Rouvoet heeft tijdens een recent congres voor familierechtadvocaten en scheidingsbemiddelaars dan ook een appèl gedaan op alle mediators, juristen en andere professionals die bij een scheiding betrokken zijn, om ouders te informeren over de mogelijke gevolgen voor hun

kinderen. 'Als advocaat en mediator kunt u de wet duiden en maakt u ouders ervan bewust dat zij de zorg voor de kinderen zo goed mogelijk moeten inrichten', aldus Rouvoet. De nieuwe wet heeft volgens hem als belangrijkste doel: stabiliteit in de zorg voor kinderen. 'Dat is belangrijk, want alle kinderen moeten alle kansen krijgen om zich goed te ontwikkelen en veilig en met plezier op te groeien. Ook als hun ouders uit elkaar gaan.' Rouvoet haalde aan dat er nog veel mis kan gaan met zorg- en omgangsregelingen en de alimentatieplicht. De minister vraagt daarom aan scheidingsbemiddelaars en/of mediators ook aandacht te besteden aan deze fase van de scheiding. 'In nazorggesprekken bijvoorbeeld, én door uw cliënten te wijzen op de mogelijkheden bij de Centra voor Jeugd en Gezin. Die komen op dit moment overal in ons land van de grond. In 2011 heeft elke gemeente zo'n centrum. Daar kunnen ouders en kinderen terecht met hun opvoed- en opgroevragen, dus ook met vragen rond scheiding.'

Elk jaar krijgen meer dan 60.000 kinderen te maken met een scheiding. Een derde van hen ondervindt problemen mede door langdurige en heftige conflicten tussen ouders. Problemen waardoor kinderen het risico lopen sneller te stoppen met school, depressief raken of agressief worden.

Rouvoet presenteerde tijdens het congres de brochure 'Uit elkaar .... En de kinderen dan? Deze brochure vindt u ook op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Jongerenprojecten winnen ICT-prijs

Drie jongerenprojecten behoren tot de winnaars van de prijsvraag van het programma Maatschappelijke sectoren & ICT. In totaal zijn op 25 maart vier winnaars gekozen, die samen 1,7 miljoen euro mogen besteden aan de uitbreiding van hun project. De prijsvraag is ingesteld om ICT-projecten die bijdragen aan de leefbaarheid van wijken te stimuleren.

Het project 'Welkom in onze wijk' laat jongeren via een digitale omgeving een rol spelen bij de inrichting van hun wijk. Bij 'Kijk mijn wijk!' maken jongeren met behulp van film, foto en internet reportages over thema's die spelen in hun wijk. In het project 'NEXT' creëren jongeren radio-programma's, filmpjes en artikelen over hun leven.

Ga voor meer informatie naar www.m-ict.nl.

Bron: Actieprogramma Maatschappelijke sectoren & ICT > Njl.

Jongeren theater over depressie

In de nieuwe voorstelling Weer-Zin van Theater TRAXX heeft de 15-jarige hoofdrolspeler last van depressieve gevoelens. Hoe moet hij daarmee omgaan, is het van invloed op zijn schoolprestaties, wat kunnen scholen betekenen op gebied van signalering? In de voorstelling worden depressiviteit, eenzaamheid en andere sombere, negatieve gevoelens voor jongeren zichtbaar en bespreekbaar gemaakt. Na de voorstelling wordt de online hulp via www.gripopjedip.nl onder de aandacht gebracht. Deze cursus leert jongeren omgaan met somberheid, onzekerheid en piekeren.

Jongeren zoeken niet snel hulp voor hun klachten. Zij durven er niet over te praten. Het taboe is groot. De kans op een echte depressie neemt daardoor toe. Hoewel de online cursus een deel van deze jongeren in een vroeg stadium bereikt, blijft een grote groep nog onbereikbaar.

"De samenwerking met TRAXX is voor ons een goede manier om depressie bij een bredere groep jongeren bespreekbaar te maken en het taboe er wat af te halen" licht Rianne van der Zanden toe. Van der Zanden is wetenschappelijk medewerker bij het Trimbos-instituut en projectleider van Gripopjedip.nl. "Bovendien kunnen na de voorstelling preventiewerkers van GGZ-instellingen, die

gripopjedip.nl verzorgen, ingezet worden voor verdere gesprekken met de jongeren over het onderwerp."

Ailina Boeree van TRAXX is verantwoordelijk voor script en regie van "Weer-zin": "Vijftien jaar is een leeftijd waar veel jongeren zich in herkennen en zich kunnen inleven. We hebben voor een jongen gekozen, omdat jongens het moeilijker vinden over dit onderwerp te praten dan meisjes. Meisjes blijken zich bovendien goed met het onderwerp te kunnen identificeren, ook al wordt de hoofdrol door een jongen gespeeld."

Boeree is blij met de samenwerking met het Trimbos-instituut. "De theatervoorstelling kan gegeven worden op scholen, in zorginstellingen of via welzijns- of GGZ-instellingen. Wij vinden het belangrijk dat jongeren niet alleen een goede en herkenbare voorstelling zien, maar ook handvatten krijgen om er nadien iets mee te doen, als ze bepaalde dingen herkennen bij zichzelf of anderen.

Wij zorgen altijd dat er na de voorstelling tijd is om na te praten met mensen die gespecialiseerd zijn in het onderwerp. Door de samenwerking met het aanbod van www.gripopjedip.nl is dit nu nog breder ingebed."

Bron: Trimbos Instituut.

Jongeren pessimistisch over snel herstel kredietcrisis

Slechts 8% van de jongeren verwacht dat de economie dit jaar al aantrekt. Ruim 60% van de jongeren vreest dat er door de malaise minder banen voor hen zijn. Dit blijkt uit onderzoek onder jongeren van 15-23 jaar, in opdracht van het ministerie voor Jeugd en Gezin.

Uit het onderzoek blijkt tegelijk dat jongeren nog niet of nauwelijks bereid blijken te zijn om, vanwege de crisis, hun eisen of wensen voor een nieuwe baan aan te passen. Ook hebben ze hun uitgavenpatroon (nog) niet aangepast aan de economische situatie. Van de werkende jongeren bereidt een derde zich

voor op eventueel dreigend ontslag (sparen, plannen om door te leren, extra hun best doen op school).

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau Ruigrok | NetPanel onder 578 jongeren van 15 tot en met 22 jaar. Het onderzoek vond plaats tussen 27 februari en 4 maart 2009.

Het onderzoeksrapport over de perceptie van jongeren op jeugdwerkloosheid vindt u op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Scherpere handhaving op alcoholgebruik jongeren

De ministerraad heeft op voorstel van de ministers Klink (VWS), Ter Horst (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en Rouvoet ingestemd met een voorstel tot wijziging van de Drank- en Horeca Wet.

Enkele belangrijke punten uit het voorstel:

- Het vergunningstelsel wordt eenvoudiger. Vergunninghouders hoeven minder vaak een nieuwe vergunning aan te vragen.
- Gemeenten, en niet meer de Voedsel- en Warenautoriteit, houden toezicht op de naleving van de DHW. Het toezicht wordt ook verscherpt. Jongeren onder de 16 kunnen nu nog veel te makkelijk aan drank komen.
- Gemeenten kunnen prijsacties en sluitingstijden reguleren in relatie tot leeftijd (bijvoorbeeld nachtcafés alleen voor 18+).
- Gemeenten krijgen de bevoegdheid om maatregelen te nemen tegen supermarkten die 3 keer per jaar het verbod overtreden om alcohol te verkopen aan jongeren onder de 16 jaar.
- Pilotgemeenten kunnen de leeftijdsgrens voor alcohol optrekken van 16 naar 18 jaar. Gemeenten kunnen aangeven met deze proef mee te willen doen. Landelijk blijft de leeftijdsgrens 16 jaar.
- Strafbaarstelling van jongeren onder de 16 jaar als zij op de openbare weg alcoholhoudende drank bij zich hebben.

Agressieregulatie op de werkvloer

Binnen alle publieke organisaties in Nederland hebben professionals wel eens te maken met agressie. Of ze nu met jongeren, ouderen of andere doelgroepen werken. Of ze nu op straat werken of op een locatie. Bij het ministerie voor binnenlandse zaken kunt u nu een aanvraag indienen om 50% korting te krijgen op een initiatief dat agressie op de werkvloer reguleert en reduceert. Stade Advies en Sens Consultancy kunnen u initiatieven aanreiken en u in deze aanvraag ondersteunen.

Agressie, wat is dat eigenlijk? Wij verstaan onder agressie: gedrag dat bewust gericht is op het beschadigen van een ander levend wezen. Of het nu lichamelijk of verbaal is. Herkent u hierin situaties die in uw organisatie voorkomen? Wilt u uw medewerkers voorbereiden of beter leren omgaan met agressie? Wilt u uw organisatie beter inrichten om beter om te gaan met agressie op de werkvloer? Dan kunnen wij u een unieke kans bieden.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is in 2008 een programma gestart, genaamd 'Veilige Publieke Taak'. Dit programma wil bevorderen dat werknemers van organisaties met publieke taken op een veilige manier kunnen functioneren. Zodat het contact tussen burger en werknemer met een publieke taak op een veilige en respectvolle manier verloopt.

Stimuleringsprogramma Veilige Publieke Taak

Een belangrijk onderdeel van programma Veilige Publieke Taak is de ondersteuning en stimulering van de werkgevers en werknemers met een publieke taak waardoor zij (beter) in staat zijn de aanpak van agressie en geweld effectief vorm te geven. Hiervoor is in de jaren 2008 tot en met 2011 tweeënhalf miljoen euro beschikbaar gemaakt. Daarvan is in 2008 één miljoen verdeeld. In 2009 kunnen opnieuw aanvragen worden ingediend.

Werkgevers met een publieke taak kunnen deze financiering aanvragen. Het gaat hier om initiatieven ter voorkoming, beperking en afhandeling van voorvallen van agressie en geweld en/of het terugbrengen van respect voor de werknemers met een publieke taak. De initiatieven kunnen zijn gericht op de werknemers, de cliënten en de werkomgeving.

De stimuleringsregeling houdt in dat wanneer u iets wilt doen aan reductie en regulatie van agressie op de werkvloer, u dit voor 50% vergoed kan krijgen.

Stade Advies en Sens Consultancy hebben veel ervaring op het gebied van agressieregulatie op publieke werkvloeren. Deze ervaring uit zich in het begeleiden en uitvoeren van trajecten op het gebied van agressieregulatie: variërend van trainingen aan teams en individuele professionals tot de verbetering van organisatiestructuren en -culturen.

Stade Advies en Sens Consultancy kunnen u een traject aanbieden dat vorm geeft aan het voorkomen, beperken en afhandelen van agressie en geweld op uw werkvloer. Ook voor een traject met als doel het terugbrengen van respect voor werknemers met een publieke taak, kunt u bij hen terecht. Daarbij bieden zij u aan om gezamenlijk met u subsidie aan te vragen voor een dergelijk traject bij het programma Veilige Publieke Taak.

Meer informatie

Ben u geïnteresseerd, neemt u dan contact op met j.ebben@stade.nl

Landelijke Studiedag Suïcide

Donderdag 11 juni 2009

Aristo - Eindhoven

Werkers in zorg, welzijn en onderwijs kunnen op verschillende manieren te maken krijgen met suïcide. Zo kan een cliënt of leerling suïcidaal zijn of kan iemand in zijn omgeving zelfmoordslachtoffer zijn. Ook de professional gaat het echter niet in de koude kleren zitten wanneer hij of zij geconfronteerd wordt met een al dan niet geslaagde suïcidepoging van een cliënt. Rondom dit thema dringen zich dus vragen op zoals: Hoe signaleer ik dat iemand een gevaar voor zichzelf begint te vormen? Hoe voorkom ik een suïcidepoging? Hoe kan ik de nabestaanden van het slachtoffer begeleiden? Wat zou ik moeten ondernemen om de psychische schade aan de kant van medewerkers zo goed mogelijk te voorkomen?

Meer informatie en mogelijkheden tot inschrijving zijn te vinden op de website : www.congresburo.com > congressen

Congres Autisme Spectrum Stoornissen:

Leer de signalen herkennen!

Vrijdag 8 mei 2009

Burgers' Zoo Arnhem

Tijdens dit congres laten verschillende sprekers aan de hand van casussen en voorbeelden zien wat de kenmerken van ASS zijn en hoe u deze kunt signaleren bij het jonge kind (0-36 maanden).

Daarbij wordt uitgebreid ingegaan op de Early Screening of Autistic Traits Questionnaire (ESAT), een vragenlijst waarmee heel jonge kinderen op ASS gescreend kunnen worden.

Inschrijven? Ga naar: www.bsl.nl/ASScongres.

Jeugd en Veiligheid, Ketensamenwerking rond jeugdcriminaliteit

Donderdag 28 mei 2009

Aristo, Utrecht

Preventie en aanpak van jeugdcriminaliteit staat al jaren hoog op de politieke agenda. Het is van groot belang dat lokale overheid, politie, justitie, jeugdhulpverlening, jongerenwerk en scholen gezamenlijk een sluitende werkwijze ontwikkelen om effectief hulp en straf te kunnen bieden. Op de maatschappelijke discussies over jeugd en veiligheid heeft de overheid gereageerd met het in het leven roepen van een drietal voorzieningen: de veiligheids-huizen, de centra voor jeugd en gezin en het netwerk- en trajectberaad. Maar hoe geeft u in de praktijk vorm aan deze voorzieningen op lokaal niveau? Hoe worden deze voorzieningen ingebed binnen al bestaande samenwerkingsverbanden op het gebied van jeugd en veiligheid zodat er een duidelijke meerwaarde ontstaat?

Deze landelijke studiedag geeft een overzicht van praktijkvoorbeelden van schakels van de keten en de wijze waarop partners hierin samenwerken. Doel van de dag is u een aantal handvatten aan te reiken waarmee u aan de slag kunt in uw eigen regio. Tevens hoort u in de verschillende bijdragen over de behaalde resultaten ten aanzien van preventie en aanpak van jeugdcriminaliteit.

Doelgroep

Veiligheidscoördinatoren, beleidsmedewerkers openbare orde en veiligheid, veiligheidsregisseurs, coördinatoren integraal veiligheidsbeleid en regisseurs jeugdoverlast bij gemeenten en provincie. Beleidsmedewerkers, management en medewerkers in de jeugdzorg (-hulpverlening en -bescherming), (jeugd) reclassering, bij lokaal jeugdwerk, politie, justitie en scholen.

Meer informatie: www.leidscongresbureau.nl.

Publicaties

Metten = weten?

Bouwen aan een wetenschappelijke en effectieve jeugdzorg

Maarten Faas

ISBN: 978-90-8850-017-6, 80 pagina's

Effectiviteit staat hoog op de agenda in de jeugdzorg. Maar hoe staat het nu met de relatie tussen wetenschap, praktijk en beleid in deze sector? Bestaat er zoiets als een wetenschappelijke basis voor de actuele praktijk- en beleidsontwikkelingen? En wat verstaan we eigenlijk precies onder effectiviteit? Wat houdt het begrip evidence based in?

Metten is weten is een gevleugelde uitdrukking rond onderzoek naar effectiviteit. Maar zo eenvoudig is dat niet. Metten is immers gegevens verzamelen maar gegevens alleen leveren nog geen informatie op. Voor weten is dus meer nodig dan enkel metten. Het gaat om evaluatie en onderzoek. Hoe bouw je evaluatie en onderzoek structureel op in een jeugdzorgorganisatie?

Maarten Faas, bestuurder van een organisatie voor jeugdzorg (Leo Stichting Groep) en van huis uit orthopedagoog, gaat in dit boek op deze vragen in. Deze publicatie levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het verder bouwen aan een wetenschappelijke en effectieve jeugdzorg.

'Naadloos aangesloten'

In opdracht van MOgroep W&MD en MOgroep Jeugdzorg heeft het NJi de **brochure 'Naadloos aangesloten'** ontwikkeld met hierin veelbelovende praktijkvoorbeelden van samenwerking tussen maatschappelijk werk en jeugdzorg. De brochure is in de eerste week van maart onder de leden van de MOgroep verspreid.

Websites

Website helpt jongere met autisme in sociale situatie

Het Landelijk Netwerk Autisme en de CED Groep hebben een website opgezet voor scholieren met een autismespectrumstoornis (ASS). Op de site worden gebeurtenissen beschreven, zoals het krijgen van een compliment of gepest worden, en er wordt verteld welk gedrag in die situatie gepast is. Jongeren krijgen zo inzicht in sociale situaties, met voorbeelden van wat zij in die situaties kunnen zeggen of doen.

Ga naar: www.sociaalbijdehand.nl

Website voor veiligheidshuizen gelanceerd

Staatssecretaris Nebahat Albayrak van Justitie lanceerde op 19 maart de website

Veiligheidshuizen.nl. De website biedt algemene informatie over veiligheidshuizen, nieuws, praktijk-voorbeelden, convenanten en samenwerkingsprotocollen.

Een veiligheidshuis is een samenwerkings-verband dat zich richt op het terugdringen van overlast, huiselijke geweld en criminaliteit. In een veiligheidshuis werken instanties als de kinderbescherming, welzijnsorganisaties, de politie en het Openbaar Ministerie op één locatie samen aan opsporing, vervolging, berechting en hulpverlening.

Ga naar: www.veiligheidshuizen.nl

Colofon

Uitgever

Infobulletin is een uitgave van het Service.jz in Limburg.

In het Infobulletin worden de regionale, provinciale en landelijke wetenswaardigheden die voor de jeugdzorg op dat moment van belang zijn gepubliceerd.

Re(d)actie adres :

Jo Hansenstraat 2
6041 GG Roermond

Telefoon : 0475 35 17 00

Telefax : 0475 35 17 01

Email : mail@servicepuntjz.nl

www.jeugdzorginlimburg.nl

Abonnement

Voor kopieer- en verzendkosten wordt € 26,= per jaar gerekend.

Een abonnement wordt automatisch verlengd, tenzij schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar is opgezegd.

Oplage

300

Inhoudsopgave :

Extra	1
Korting op jeugdzorg	2
SCP: sterke stijging van behoefte aan jeugdzorg	2
Commissie Linschoten over financiering jeugdzorg	3
MOgroep: te weinig plaatsen residentiële jeugdzorg	4
Provincie: Scp-model "onverteerbaar"	5
Provincie: Scp-model "knoeiwerk"	6
Provinciaal Nieuws	7
Bestuurder XONAR op non-actief	7
Landelijk Nieuws	8
Wachlijsten jeugdzorg	8
Evaluatie wet gestart	9
Geweld tegen gezinsvoogden	10
Vertrek naar buitenland	11
MOgroep: roep parlementair onderzoek onterecht	11
Wangedrag 12-minners stevig aanpakken	12
Gezinshuizen	13
Rechters leveren maatwerk	14
Kindermishandeling goed op de agenda	15
Start campagne kindermishandeling	16
Digitale opleiding over aanpak kindermishandeling	16
Jaarverslag CJG's via internet	17
CJG en hyves	17
Integrale indicatiestelling	17
Landelijk steunpunt ZAT's	18
Ouderschapsplan bij scheiding	18
Jongerenprojecten winnen ICT-prijs	19
Jongerentheater over depressie	19
Jongeren pessimistisch over herstel kredietcrisis	20
Scherpere handhaving op alcoholgebruik jongeren	20
Agressieregulatie op de werkvloer	21
Deskundigheid	22
Publicaties	23
Websites	23

